

ik voel
dus
ik ben 7

Theo Meereboer & Petra Bolhuis
Maieutiek 2016

Autobiografisch zelf

- Het autobiografische zelf steunt op het autobiografische geheugen, dat is opgebouwd uit impliciete herinneringen aan vele individuele ervaringen in het verleden en de voorzienbare toekomst. De basis van een autobiografisch geheugen wordt gevormd door de onveranderlijke aspecten van iemands biografie.
- Het autobiografische geheugen blijft groeien met elke ervaring die men in het leven opdoet en kan in reactie op nieuwe ervaringen ook gedeeltelijk anders worden ingericht. Reeksen herinneringen die de identiteit en individualiteit beschrijven, kunnen desgewenst worden gereactiveerd als neurale patroon en zichtbaar worden gemaakt in voorstellingen. Elke gereactiveerde herinnering functioneert als een 'iets-wat-gekend-moet-worden' en creëert een eigen puls kernbewustzijn. Het resultaat is het autobiografische zelf, waarvan we ons bewust zijn. (177)

maieutiek 2016-college7

Kernzelf

Het kernzelf is inherent aan het non-verbale secundaire verslag dat ontstaat als een object het proto-zelf verandert. Het kernzelf kan door elk object worden gewekt. In de loop van iemands leven verandert er nauwelijks iets aan het mechanisme dat het kernzelf voortbrengt. We zijn ons bewust van ons kernzelf.

maieutiek 2016-college7

Proto-zelf

- Het proto-zelf is een samenhangend en tijdelijk coherent geheel van neurale patronen die van moment tot moment de toestand van het organisme representeren, op verschillende hersenniveaus. We zijn ons niet bewust van het proto-zelf. De vraag is moet je hersens hebben om te kunnen spreken van een proto zelf?

maieutiek 2016-college7

Proto- zelf als basis

- Proto zelf is volkomen non-verbaal, het is dat wat maakt dat mijn lijf zichzelf bijeenhoudt doorheen alle verschillende ervaringen.
- Bij een baby kun je zien dat dit bij de mens nog niet 'af' is als we ter wereld komen
- Wanneer daar verandering in komt, gaat een baby een onderscheid maken tussen het eigen lijf en de rest.

maieutiek 2016-college7

Kernzelf

- Het verschil tussen eigen en de rest maakt dat allerlei objecten worden ervaren en gekend. Maar waar Damasio weinig aandacht voor heeft is dat het proto-zelf ook objecten genereert die vragen om aandacht; honger komt niet uit een extern object, maar zoekt dat externe object vanuit een interne prikkel.
- Damasio beschrijft het mechanisme van het kern-zelf als stabiel. (177)

maieutiek 2016-college7

Wie hebben een kernzelf?

- De vraag is wat er nodig is om een kernzelf te kunnen hebben.
- Er is een secundaire voorstelling die voorstelt hoe het proto-zelf wordt gewijzigd. De vraag is of we wat bomen doen hier ook tot moeten rekenen. Bij Damasio lijkt het hebben van hersenen voorwaardelijk, maar is dat ook zo omdat hij bij de studie van hersenen begint?

maieutiek 2016-college7

Autobiografisch zelf

- Geen stroom van bewustzijn alsof er een bron is, maar voortdurende verschillende pulsen die door de veelheid de continuïteit waarborgen.
- Ons *beseft* te kunnen handelen zit in de ervaring dat de voorstellingen *van mij* zijn. Dus Koko (filmpje vorige week) heeft alleen een autobiografisch zelf als ze ons kan laten weten dat zij zich voorstellingen maakt en dat zij dat weet dat het haar voorstellingen zijn.

maieutiek 2016-college7

Taal en bewustzijn

- Taal gaat niet vooraf aan het hebben van een kernzelf, maar het ontstaat op basis van de consistente, non-verbale vertelling die het kernzelf is.
- Beide hersenhelften produceren samen een verhaal dat zo consistent mogelijk is. Als de input verstoord is, komt er een confabulatie uit om de onvolledigheid op te vangen. (Lamme, de vrije wil bestaat niet, blz. 205)

maieutiek 2016-college7

De homunculus

- De homunculus, het mannetje in ons brein dat verhalen vertelt, lost geen probleem op want hoe komt hij aan zijn kennis? Het 'mannetje' ontstaat in het verhalen vertellen. Omdat de (non-verbale) verhalen ook altijd een patroon meebrengen dat redelijk stabiel is, ontstaat er een verhaal over dat patroon, dan ontstaat er ook een (non-verbaal) verhaal over stabiliteit en verandering.

maieutiek 2016-college7

Autobiografisch zelf

- Uitgebreid bewustzijn is de top van een serie van activiteiten in het brein die niet voortdurend 'aan' is. Het kernbewustzijn is hier verbonden met een verleden en een toekomst die eigen zijn. Er is een geheugen voor feiten en een geheugen dat weet dat ik dat weet.
- N.B. Als je ergens niet meer op kunt komen zie je het autobiografisch zelf in werking.

maieutiek 2016-college7

Autobiografisch zelf is een proces

- Werkgeheugen dat meerdere zaken tegelijkertijd kan vasthouden en representeren maakt lange termijn planning en intelligentie mogelijk.
- We kunnen door Alzheimer of trauma's het autobiografisch zelf (deels) kwijtraken.
- Niet los te maken van kernbewustzijn (blz. 219)
- Nature en nurture bouwen in de loop van de tijd een consistente persoonlijkheid (224)

maieutiek 2016-college7

Autobiografisch zelf en Freud

- Freud wijst met het on- en onderbewuste op hetgeen wij niet bewust waarnemen en weten van onszelf, waarbij driften en verdringing centrale begrippen zijn.
- Damasio stelt vast dat we veel niet bewust waarnemen, maar dat verdringing door geweten een laatste (hoogste) stadium is in de evolutie van de mens. (blz. 229)

maleurietiek.2016-college7